

FINNS DET NÅGRA NORMALÅR ...

Det blev en riktigt ordentlig vinter 2012/13 med en vårvinter med fjällkänsla, då Sonia njöt i stora drag. Inte så Hans-Georg. En av de bästa vinterstunderna var vid påsken då solen strålade från en klarblå himmel, skaren var stenhård på fälten och vi gled på skidor vid Sundbyberg. Sedan på kvällen när skaren blivit hårdare tog Sonia fram släden och körde på den under månens glans.

Julen 2013 blev desto grönare, och det har inte ens blivit vinter utan det är höst ännu vid årsskiftet.

FAMILJENYTT M.M.

Idas födsel 15 augusti är naturligtvis årets höjdpunkt. Det är Tomas och Stinas lilla dotter och Oscars lillasyster.

Björnskådning

Sonia fyllde jämnt under året och i födelsedagspresent fick hon björnskådning i Hälsingland. Några hakade på: Britta, Margareta, Lotten, Ingrid och Hans-Georg. Med utgångspunkt i Gåda, ett antal mil nordväst om Ljusdal, placerades vi eftermiddag ut i ett gömsle med diverse faciliteter som ordentliga sängar. Vi fick med oss matsäck för natten.

Under kvällen kunde vi titta på en mängd dubbeltrastar och ett par lavskrikor. På morgonkulan spatserade en trana förbi. Men ingen björn. Först någon timme innan vi skulle bli hämtade uppenbarade sig plötsligt en björn, som började äta på det som fanns utlagt. Björnen var orolig och vädrade och tittade sig hela tiden omkring. Plötsligt gav den sig iväg. Kanske hade den fått vittring på storbjörnen. Men någon sådan syntes aldrig till.

Ida föds i augusti, årets stora händelse. Annars var året ett riktigt hästår.

På eftermiddagen gick vi runt i hembygdsgården i Alfta, en vacker hälsingegård med en mängd hus. Natten tillbringade i en annan hälsingegård, Hans-Ersgården, som vi fick titta runt i dagen därpå.

Folklustspel

För andra året genomfördes ett folklustspel på Sjöbacken, detta som en födelsedagspresent till Sonia. Bättre reklam detta år, så det kom rätt många åskådare som tittade på Nina Nu, Richard och Fredrik Wesemeyer, Bosse Olofsson, Sonia och Hans-Georg.

Vid Sundbyberg

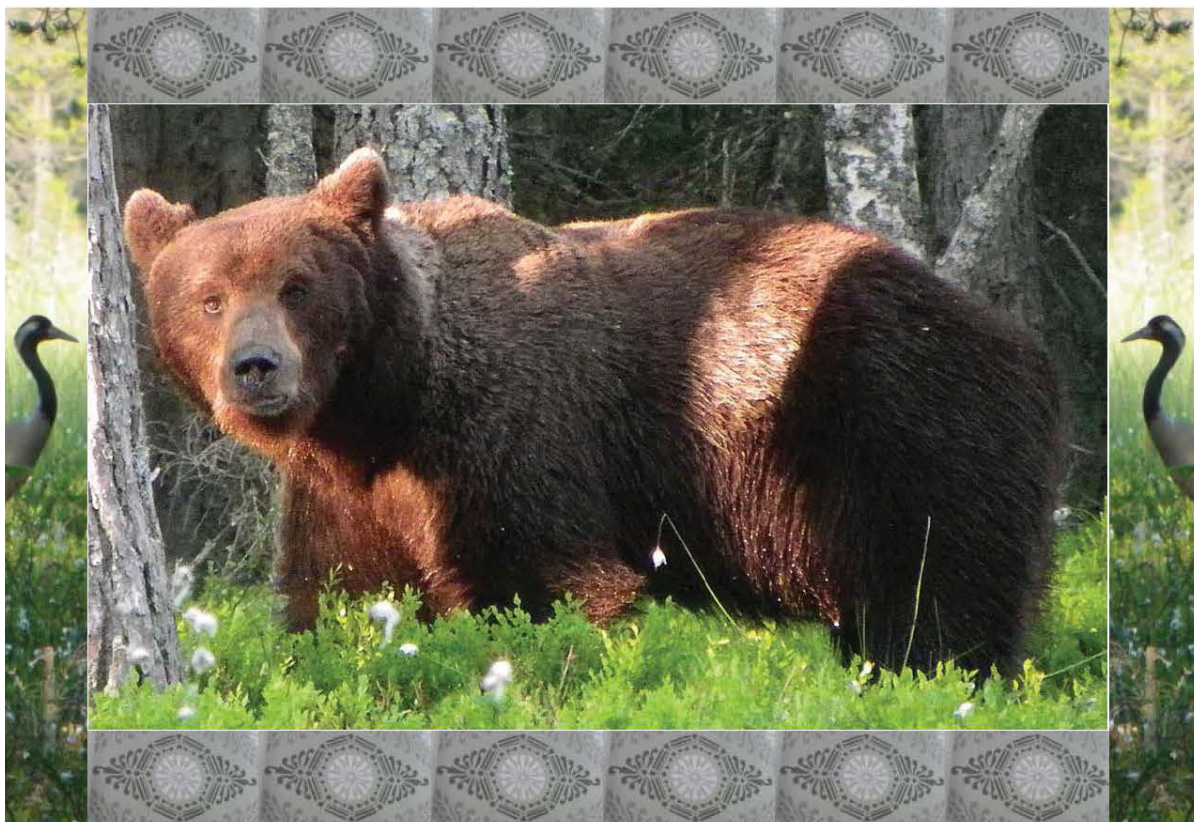
Torpet Sundbyberg, som Björn och Linda köpte förra året, skulle rivas för att så småningom ge plats för ett nytt hus. Det var intressant att följa rivningen för att se hur det hade byggts år 1840. Vi fick se att väggar faktiskt tätades med väggmossa, att takisoleringen var näver och lera och att yttertakets ursprungligen varit belagt med spån. I den sydvästra knuten hittades rester av ett "offer", någon typ av lerbild, nu helt söndermalt under husets tyngd.

TOMTFÅGLAR OCH ANNAT

Vi räknar varje år hur många arter som vi ser eller hör på eller från tomten. Hans-Georg har varit lite handikappad eftersom parabolmikrofonen, som förstärker alla fåglarnas läten, varit sönder. Trots det kom vi upp i 104 arter. Två arter var nya för tomten: rörhöna och mindre sångsvan, så nu har vi totalt 156 tomtkryss. I slutet av december rastade en havsörn på isen (innan den gick upp igen). Den var märkt och numret visade att den var märkt någonstans i norra Uppland våren 2005.

Vinterfågelmatningen brukar alltid ge många arter. Vintern 2012-2013 kunde vi räkna in 32 arter, ovanligt många. Ny matningsart blev gräsand!

Under hösten har det varit ganska glest med fåglar på matningen, delvis beroende på att det blev milt i mitten av decemeber och hösten dessförinnan var varm. Vid årsskiftet hade vi bara haft 19 arter på matningarna, det borde varit fler om året hade varit normalt.

Björnskådning i Hälsinglad. Montage med en bild från en hälsingegård och tranan som besöket åtel.

FÖRENINGSLIV

Stockholms Ornitologiska Förening (StOF)

Hans-Georg är fortsatt redaktör för Fåglar i Stockholmstrakten, som har kommit ut med fyra nummer. Nummer 4 blev rekordtjockt, 106 sidor. Bara jubileumsskriften 2009 har varit tjockare. Ett stående inslag är "Hemma på Sjöbacken", där Hans-Georg skriver om vad som tilldragit sig i fågelväg runt huset och i trakten.

Angarngruppen

Hans-Georg är fortfarande aktiv i Angarngruppen, även om det inte blir så mycket i fält eftersom benen inte fungerar för längre promenader, speciellt inte med tubkikare på axeln. En restaureringsomgång inleddes under hösten, då några områden i sjöns bägge ändar frästes för att få bort tuvtåtel. Förhoppningsvis kan jobbet fortsätta nästa år med röjning av mittdiket och med att anlägga häckningsöar som inte räven kan komma åt (tranor och hägrar är väl inte så mycket att göra åt, tyvärr).

Den höstresa vi brukar göra med valda medlemmar ur Angarngruppen gick i år till Öland.

Hembygdsföreningen

Hans-Georg är fortfarande vice ordförande i föreningen. Det mest omfattande projektet under året har varit restaureringen av kvarnen. Delar av det gamla maskineriet återfanns och det visade sig då att kvarnen ursprungligen inte haft sex vingar (som man trodde vid förra restaureringen), utan åtta. Till advent kom de åtta nya vingarna på plats, men en hel del arbete återstår inuti kvarnen. Midsommarfesten vid Kvarnstugan drog storpublik, med minst 800 besökare.

Under hösten höll Hans-Georg ett föredrag om torpen i Sundby by och om Garnsbro, ett tidigare handels- och hantverkscentrum som ingen längre känner till - det låg tvärs över ån från Kvarnstugan räknat.

Kyrkokören

Kyrkokören höll på att dö sotdöden, eftersom församlingen pötsligt beslöt sig för att ändra dag för körövningarna. Till slut böts dagen tillbaka till det gamla och flertalet körmedlemmar återvände - utom de två som flyttade till Gotland under hösten. Höstsäsongen avslutades med en välbesökt julinsjungning tredje advent.

Arbetet var hårt och tufft när Sundbyberg revs. Björn och Linda i damm och rök.

HÄSTLIV

Vilket hästår!

På våren fortsatte vi med inkörningen av Tindra, som Jessica hjälpt oss att påbörja. Men eftersom Jessica flyttade och det var flera i stallen som ville lära sig att köra, blev det en riktig körkurs. Körkursen leddes av Sofi Piehl (<http://www.gullungepilen.nu>) och Agneta Gabrielsson. Sofi kom först fem gånger till oss (med ett extratillfälle att titta på utrustning i Gullunge). Sedan i maj under en helg var vi väldigt laddade och förberedda för att dra vagn, eller rättare sagt var våra hästar det. Och under helgen klarade alla hästar av att dra vagn. Det var inte bara Tindra som blev inkörd utan det gällde även Oðinn, Gósi, Hekla och Skáti, så till sommaren var sex hästar (inklusive Bliða) i stallen inkörda.

Tyvärr (för oss) flyttade sedan Oðinn med matte och familj till Gotland under hösten. Men det blir säkert toppenbra för hela familjen och hästarna. Och nu funderar vi på när vi ska besöka dem.

Efter lite sommarvila var det i september dags för inridning av Tindra. Lite pirrigt kändes det allt, med en häst som tydligen kan fara runt som en galning alldeles ensam i hagen eller försöka bryta sig ut hur hagen om det är för tråkigt där. Men allt har verkligen gått över förväntan.

Agneta Sjöberg som är CR-instruktör (centrerad ridning) har hjälpt mig med inridningen. Hon har både haft egen uppfödning av islänningar och tagit emot hästar för inridning. Att hon dessutom har häst i samma stall som jag är ju toppen.

Tindra, som är en trygg häst, skötte sig riktigt bra, ibland lite motvalls, åtminstone i början, men sedan tyckte hon det var så kul att få bli stor häst och var med på de mesta. Så nu har vi fått till den enklaste ridningen även om galoppen inte riktigt sitter i mattes kropp. De första galoppstarterna var nämligen bockstarter (för så gör man ju i hagen när man galopperar) så det tar nog lite tid innan matte kommer över rädslan av att det ska bli så igen. Men vi börjar både få till bärigheten i nedförsbackar och ett hyfsat trav.

I somras fick Sonia äntligen rida runt Garnsviken. Detta tack vare att Elisabeth Ahlgren skulle ordna en ridtur för tre av sina barnbarn. Så några dagar efter midsommarafton red hela gänget iväg från Lilla Körlinge där de hyrt sina hästar mot Domarudden. Ett första stopp blev det vid Ösby där vi fick en härlig lunch av Marianne och Bengt Dahlbeck. Vid Domarudden fick sedan hästarna stå i en liten gethage under natten, vilket de fixade fint. Vi fick sedan många beundrande blickar när vi red iväg på morgonen.

De allra sista dagarna i november kom så en sagohäst till stohagen, Muffin, som är en liten

Första ridturen utomhus med Tindra. Min ridlärare Agneta till vänster på Isak. Visst är hästarna lika? Inger dokumenterade. Till höger - en normal galoppstart för Tindra.

welsh. Hon och Tindra är lika gamla och blev kompisar på en gång - "äntligen några andra än de gamla tanterna i hagen".

Arbete

Det har varit en hel del att göra i år, och ganska skönt att det mesta har varit ganska jämnt fördelat under året.

En nyhet i år har varit att Artskyddsförordningen plötsligt att väckts till liv. Detta särskilt då det gäller en motorsportbana i Enköping. Det känns lite konstigt då åkergrödor som möjligen kan finnas i området blev en stor fråga, istället för mer närliggande och angelägna frågeställningar. I detta arbete har vi varit underkonsulter till Tyréns.

Ett lite udda projekt var att följa sånglärkornas häckning på Ladugårdsgårde. Bakgrunden var de galopptävlingar som skulle hållas på nationaldagen och där man inom Förbundet för ekoparken var oroliga för att lärkbon och -ungar skulle trampas ned av de besökare som väntades. Totalt fanns åtta häckningar inom området och fyra skulle kunna beröras av tävlingarna. Men turligt nog klarade sig merparten av familjerna, eftersom ungarna lämnade boet tidigt i år och kunde springa undan om det nalkades någon fara. Om man vidtar några smååtgärder nästa år, kan nog skador undvikas nästan helt.

Ett annat projekt i närheten var att undersöka flora och (botten)fauna vid tänkta brofästen för en gång- och cykelbro över Djurgårdsbrunnskanalen

i höjd med Tekniska museet. Som tur var finns inga egentliga naturvärden där bron föreslås, utom ett par jätteklibbalar på Rosendalssidan.

Vid Stora Vika blev det aktuellt att uppdatera den biotopkartering vi har gjort av utloppet från kalkbrottet för några år sedan. Planer finns att tömma kalkbrottet från de vatten som ackumulerats där och fylla detta med andra massor. I detta arbete har vi samarbetat med Friman Ekologikonsult där Margareta Friman Scharin och Jesper Paulsson deltagit.

En ekologisk inventering av Herrängens gård har gjorts för Älvsjö stadsdelsförvaltning. Vid inventeringen medverkade både Dan Andersson och Margareta Friman Scharin.

I Stockholms stad är tre naturreservat på gång Älvsjöskogen, Årstaskogen och Kyrkhamn, där vi arbetat med skötselplaner för dem. Förslaget till beslut ska nu ut på samråd under första kvartalet 2014. Dessa uppdrag gjorde vi som underkonsult till WSP.

Flera exploateringsärenden har varit på gång i Stockholms stad, där vi fått belysa de ekologiska frågeställningarna, Valla tvärstråk, skola vid sjön Trekanten, Stjernströms väg och kanten till Solbergaskogen. Dessa uppdrag genomfördes direkt för Stockholms stad, eller som underkonsult till Tengbom. Inom Karolinska institutionsområde är också exploatering på gång. Ett uppdrag som genomfördes som underkonsult för Tengbom.

Knipor hittar fort till anlagda dammar, i Löt. Till höger vår nya fågelbordsart, ett gräsandspar.

För Vallentuna kommun har vi arbetat med ett exploateringsärende vid Nyborg. Denna gång med lite annorlunda inriktning, att visa var fukt-indikerande växtlighet finns. Detta för att bl.a. undvika kommande problem med t.ex. vatten i källare. I detta arbete medverkade Jesper Paulsson.

I Haninge kommun finns också ett stort tryck på exploatering, fast i detta uppdrag mest som en fråga om att permanenta ett sommarstugeområde vid Dalarö. Detta arbete har vi gjort som underkonsult till Ramböll.

För Ramböll tittade vi också på om det finns några ekologiska värden vid Roslags-Näsby trafikplats när Trafikverket nu ska förbättra av- och påfarter från trafiksäkerhetssynpunkt (inte en dag för tidig!). I detta arbete medverkade också Jesper Paulsson.

Som underkonsult till Nivå landskapsarkitekter har vi fått belysa ekologiska frågeställningar nu, när Älvsjö Mässtad är under planläggning. Detta ärende är fortfarande på idéstadiet, så vi hoppas att vi får följa projektet och se hur miljöfrågorna tas till vara.

Sonia och Hans-Georg

Ekologerna på Sjöbacken

Folklustspelet. I rollerna Richard Wesemeyer, Hans-Georg Wallentinus, Nina Nu, Fredrik Wesemeyer, Bo Olofsson och Sonia Wallentinus samt den skrikande grisen (ej på bild).

Översta raden Älvsjöskogen och Kvarnen i Brottby. Mellersta raden björnskådning och Lars-Gunnar skådar på Öland. Nedersta raden Nationaldagsgaloppen och Stora Vika.

Ett Gott 2014 till er alla!

Hemsidor

Hans-Georg <http://www.conec.se/HGW/>

Sonia <http://www.conec.se/sonia>

CONEC <http://www.conec.se>

Sjöbacken <http://www.conec.se/sjobacken>

Adress: Sjöbacken, Svista 17, 186 97 Brottby
08 - 510 104 31 (bostaden), **08 - 510 109 55** (Conec)

Om du vill e-posta till oss:

Sonia: sonia.wallentinus@conec.se

H-G: hgw@conec.se

Hopsläppet med Muffin går jättebra. Hekla i mitten håller reda på att Muffin och Tindra sköter sig.